

BOG

HIMMELKUGLEN (/BOEGER/HIMMELKUGLEN-ROMAN)

Af Olli Jalonen (/forfattere/olli-jalonen) (2022)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-)

BASIS%3A62615575&FRAGMENT=CONTENT)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/himmelkuglen-roman) for at anmelde

Historisk roman forbliver uoriginal, men tjekker boksene af for den gode fortælling og giver et fascinerende indblik i astronomiens virke i den tidlige oplysningstid.

TAGS:

EDMOND HALLEY (/TAXONOMY/TERM/31154)

ASTRONOMI (/TAXONOMY/TERM/681)

BARNDOM (/TAXONOMY/TERM/834)

FAMILIEN (/TAXONOMY/TERM/2968)

IDENTITET (/TAXONOMY/TERM/4706)

RELIGION (/TAXONOMY/TERM/8817)

SKIBSDRENGE (/TAXONOMY/TERM/31155)

SLAVER (/TAXONOMY/TERM/9683)

STJERNER (/TAXONOMY/TERM/10047)

VIDENSKAB (/TAXONOMY/TERM/11239)

ANMELDELSE

04 jan.23

(/users/emma-
karlebjerg)

Af Emma Karlebjerg (/users/emma-karlebjerg)

Redaktør

Historisk roman forbliver uoriginal, men tjekker boksene af for den gode fortælling og giver et fascinerende indblik i astronomiens virke i den tidlige oplysningstid.

Året er 1679. Stedet er Sankt Helena. Vi følger drengen Angus, som hurtigt viser sin begavelse og interesse for videnskaben i omgivelser, hvor lærdom ikke er et givet og ikke nødvendigvis vellidt, men bliver dét, der redder ham, da han sendes på en ikke-udramatisk rejse til London.

Angus er en fattig dreng, der bor på øen Sankt Helena med sin enkemor, søster, bror og nevø. Da astronomen og matematikeren Edmond Halley kommer til øen for at foretage undersøgelser af den sydlige halvkugles stjernehimmel, bliver Angus taget under hans vinger og bliver introduceret til stjernerne og universet. Angus hjælper Halley med sine undersøgelser ved hver nat at tælle stjernerne på himlen, og selvom Halley forlader øen, arbejder Angus videre og noterer sine opdagelser.

Også læsning og skrivning lærer han – en opgave, der tilfalder pastoren, som også introducerer ham til Bibelen og den kristne tro, som Angus finder modstridende med videnskabens lære:

"Selv om jeg er næsten sikker på, at Hr. Halley næsten ved alt om alt, så ved han måske ikke dette, for hr. pastoren har sagt noget andet (for kun i Bibelen står alt, hver eneste linje og hvert ord er den rene sandhed, Gud den Almægtiges gode tale og lære til os, Angus, min dreng)."

Der opstår uro på øen, og eftersom Angus er begavet og ung, sendes han mod England for at overbringe beskeden. På rejsen udsættes Angus for hårde prøvelser og hård adfærd fra skibsbesætningen, men Angus' lærdom og gode øjne, som han har opbygget ved den natlige stjerneælling, viser sig nyttig, og han ankommer nogenlunde helskindet til London.

Himmelkuglen er skrevet fra Angus' synsvinkel, og Jalonen kommer godt igennem Angus' børneforvirring over modstridende autoriteter, og det er en fin detalje, at hr. Halleys navn, indtil Angus lærer at læse og skrive, er stavet forkert. Til tider virker det dog for tænkt og overforklaret som her: *"Jeg har ikke set aviser før. Jeg har end ikke vidst, at de eksisterede, og det kan være, at de ikke findes andre steder end i London, for her samler sig det onde, og folk må kende til det for at kunne tage sig i agt."*

Eller fungerer ganske simpelt ikke som her: *"Alt virker i lang tid som et vandfald, som vi ikke må falde i, for så drukner vi, hvis vi fosser ned ad den samme skrænt."* Angus' overvejelser og tanker fremstår på den ene side overintelligente for en dreng på hans alder og på den anden side ugenemtænkte for en dreng med hans intelligens, og sproget bliver i stedet urealistisk, en smule karikeret og knudret at læse.

Romanen løfter sig ved Angus' ankomst til England, men forbliver uoriginal med (over)brugen af den uciviliserede øboer, der kommer til store vide(nde) Vesten med deres underlige skikke. Det er der også en vis humor i, og ellers kan man fascineres af beskrivelser af Isaac Newton og et indblik i astronomiens virke i den tidlige oplysningstid.

Romanen vandt Finlandaprisen i 2018, og Olli Jalonen har været nomineret til Nordisk Råds litteraturpris flere gange.

BOGDETALJER

Finland - finsk litteratur